

Сѣтъѣхъ апѡстѡлазъ петра ѡ павла

Апѡлѡвѣзъ первопрестѡльници, ѡ вселѣнныа оучитѣлїе, вѣкѡмъ всѣхъзъ молїте, мїрѡзъ вселѣннѣѣ даровати, ѡ душамъ нашимъзъ велїю мїлостъ.

Велїчїемъзъ васъ, апѡлѡ хрїстѡвы пѣтрѣ ѡ павлѣ, вѣсѣ мїрѡзъ оучѣнїемнъ своїмнъ просвѣтївшїа, ѡ вѣдѣ концѣ ко хрїстѡ прїведѣшїа.

Apóstolov pervoprestól'nicy, i vselénnyja učítel'ije, Vladýku vsích molíte, mír vselénnij darovátì, i dušám nášym vél'iju mílost'.

Veličájem vás, apóstoli Christóvy Petré i Pávle, vés mír učénmi svojími prosvítivšyja i vsjá koncý ko Christú privédšyja.

NEBOJ SA, DIEŤATKO

Spi, dieťaťko. Anjeliček
verne stráži teba.
Spi pokojne. Isusko náš
všetko vidí z neba.

Vidí, ako modlitbičky
čítaš ráno, večer,
aj to, ako dolu líčkom
tvojím slza tečie.

Isusko vie, kedy smútiš,
kedy radosť mnohú
pocituješ. Veď je všetko
známe Pánu Bohu.

Či ti očka žiaria šťastím,
či neľahké máš dni,
vždy pri tebe stojí verný
Anjeliček strážny.

Igor Kruk

Ilustrácia: autor básne

FARNÍ VÍKEND PRAVOSLAVNÉ CÍRKEVNÍ OBCE PŘI PRAŽSKÉM KATEDRÁLNÍM CHRÁMU

Ve dnech 10. – 12. 5. se konal letošní (celkově už třetí) farní víkend. Tentokrát jsme zamířili do severních Čech. Bydleli jsme v klášterním penzionu v Jiřetíně pod Jedlovou. Ubytování to bylo v příjemném „retro“ stylu, což je kontrast vůči okázalému luxusu, se kterým se setkáváme na různých dovolených. Ale stejně tak „retro“ byla i cena, což mnozí z nás uvítali. Sešlo se nás tu necelých padesát (včetně dětí). Je to možná nějakých 10 % ze stovek lidí, kteří každou neděli zaplňují katedrálu a jen zlomek z tisíců, které si týden před tím přinesly košík na posvěcení.

Zúčastnili se hlavně ti, kteří vědí, že Církev je společenství a organismus a ne shromáždění jednotlivců a že Církev nemůže být zdravá, když o sobě její členové nebudou nic vědět a nebudou o sebe mít zájem. A poznat se a něco se o sobě dozvědět není možné bez společně stráveného času. Což je hlavní smysl „farních víkendů“.

Dalším smyslem je prohloubit svůj duchovní život, něco se dozvědět, sdílet zkušenosti a navzájem se obohatit. I proto na farní víkendy zveme hosty z jiných církevních obcí i ze zahraničí. Letos jím byl o. Antonij Drda z nedalekého Rumburku, který v sobotu mluvil o propojení a vztahu osobní a domácí modlitby a liturgické modlitby v chrámu. Záznam větší části besedy si můžete poslechnout zde <https://www.youtube.com/watch?v=DF8a8QSMEen4>

Po sobotním obědě jsme se vydali na procházku na zříceninu hradu Tolštejn. Odpoledne byla beseda o dětech v chrámě a o tom, jak jim předat poklad víry. Besedu vedl o. Vasyl Čerepko a zazněla spousta názorů a zkušeností. Záznamu besedy se, doufejme, také dočkáme. Po večerní bohoslužbě následoval oheň s opékáním a samozřejmě spousta rozhovorů i dětského dovádění.

V neděli jsme jeli na liturgii do Rumburka. Po obědě bylo další povídání s o. Antonijem. Tentokrát o archimandritovi Andreji Kolomackém, „staviteli chrámů“ a významné postavě naší místní církve ve 20. století a blízkém spolupracovníkovi svatého vladyky Gorazda. Jeho ostatky byly před 2 lety přeneseny z rumburského hřbitova do chrámu na Strážném vrchu, kde jsme je mohli ráno vidět. Také záznam této besedy je ke slyšení na internetu: <https://www.youtube.com/watch?v=qso5DPA2Dqk&list=>

t=UULF_0q9bawwrgZp_HeXOjIXXw&index=5

Děkujeme všem, kdo pomohli s organizací víkendu, a obzvláště těm, kdo se věnovali dětem a nechali rodiče účastnit se rozhovorů a besed. A děkujeme duchovním otcům Vasylovi a Antonijovi, že si na nás udělali čas a víkend se zúčastnili.

Bylo to fantastické, líbila se mně celková atmosféra a vůbec možnost farního víkendu," – píše jedna z účastnic. Dalším přišla dobrá návštěva jiné církevní obce či možnost si spolu zahrát seznamovací hru a poznat víc lidí z farnosti. Věříme, že nikdo z těch, kdo s námi byli, to nepovažuje za promarněný čas a příště s námi pojedou zase.

Jiří Přeučil, Světlana Marčenko

STRETNUTIE NA SNINSKÝCH RYBNÍKOH

Je dobrou tradíciou, že v sninskom arcidekanáte sa párkrát do roka koná opekačka pre kňazov a ich rodiny. Pri tejto príležitosti sa majú kňazi možnosť nielen stretnúť a utužiť vzťahy, ale aj stráviť čas pri športe a zábave. Túto akciu každoročne organizuje miestny arcidekan mitr. prot. Mgr. Igor Kerekanič. Akcia sa konala v areáli sninských rybníkov a navarila nám šikovná kuchárka p. Čornaničová výborný guláš. Fyzicky zdatnejší si počas akcie aj zašportovali, hádzali s basketbalovou loptou na kôš... Futbal si zahrli nielen otcovia duchovní, ale aj matušky. Je dobré sa stretávať nielen pri duchovných akciách a odpustoch, ale i takéto neformálne stretnutia majú svoj zmysel a význam. Spoznávajú sa aj deti duchovných a budujú sa vzájomné lepšie vzťahy. Na každú takúto akciu sa tešíme spolu s deťmi. Z každého takého stretnutia odchádzame s dobrými pocitmi. Za tento požehnaný deň vďačíme predovšetkým Všemohúcemu Bohu – za zmysluplne strávený čas a pekné počasie. Veľká vďaka patrí organizátorovi – o. d. Igorovi Kerekaničovi, ktorý svojou obetavou prácou zabezpečí všetko pre túto akciu. Vždy sa postará o bohatý stôl a dobrú náladu. Veríme, že takéto naše stretnutia budú mať svoje pokračovanie.

Mgr. Ivana Gubová (PCO Uličské Krivé, PCO Ruský Potok)

ZÁPAS CIRKVI S ARIÁNSTVOM PO NICEJSKOM SNEME

Okrem symbolu viery sa snem zaoberal aj kánonickými otázkami a vypracoval 20 kánonických pravidiel. Niektoré z nich sú:

4. pravidlo o voľbe biskupa nie menej ako tromi biskupmi pri písomnom súhlase ostatných a potvrdení súhlasom metropolitu.

9. pravidlo zakazuje, aby diakoni udeľovali Eucharistiu biskupom alebo presbyterom a sedeli medzi nimi.

15. pravidlo o zákaze biskupom a presbyterom prechádzať z jedného miesta do druhého.

Snem sa taktiež zaoberal otázkou slávenia svätej Paschy. Bolo rozhodnuté, že v celej Cirkvi sa má zaistiť jednota v slávení Paschy, pričom alexandrijský biskup mal za úlohu každoročne sledovať pascháliu a oznamovať všetkým cirkvám termín sviatkov Paschy.

Ďalej snem odmietol návrh západných delegátov, aby bol v Cirkvi zavedený ako povinný celibát duchovenstva.

Ariáni, ktorí odmietli podpísať vypracovaný symbol viery, boli vylúčení snemom z Cirkvi a cisár ich poslal do vyhnanstva. Vyhnanci však čakali na prvú príležitosť, aby sa mohli vrátiť. Nicejský snem ariánstvo odsúdil, ale tým ho ešte nezničil. Nakoniec sa ukázalo, že problém je omnoho závažnejší, než sa myslelo. Totižto, až po Nicejskom sneme začal pravý zápas Cirkvi proti tomuto bludu. Aj keď boli predstavitelia arianizmu vyhnaní, toto bludné zmýšľanie sa šírilo a získavalo vplyv na vysokých miestach. To viedlo k tomu, že sa postupne vyhnaní mohli vrátiť naspäť. Všetko sa to dialo postupným zavádzaním, že tento celý teologický rozruch sa vedie okolo ničoho a nerobí nič iné, len zbytočný rozruch v Cirkvi.

Dokiaľ cisár Konštantín žil, nikto si netrúfal otvorene vystúpiť proti Nicejskému snemu. Kampaň proti snemu bola rozpútaná v plnom prúde až po jeho smrti. Áriovi priatelia sa dostali pod ochranu Euzébia Nikomédskeho a robili všetko preto, aby bol znova prijatý do Cirkvi. To rozhodne odmietol pripustiť Atanáž, teraz už zvolený za patriarchu alexandrijskej Cirkvi, ak by Ários neuznal zreteľne a jasne Nicejský symbol viery. To isté stanovisko k Áriovi zaujal i antiochijský biskup Eustatios a ankýrsky Marcel. Euzébiovcí však sústredili svoju činnosť na odstránenie osôb, ktoré hájili Nicejský symbol viery.

Prvý bol vyhnaný antiochijský biskup Eustatios, ktorého obvinili z herézy, ťažkých hriechov a vytýkali mu neúctivé slová na adresu cisárovnej Heleny. Keďže sa touto metódou podarilo euzebíanom rýchlo odstrániť Eustatia, použili ju aj voči svätému Atanážovi. Atanáž Veľký

sa z diakona, ktorý si vyslúžil teologickú slávu v priebehu Nicejského snemu, po smrti Alexandra Alexandrijského stal ako 33 ročný jeho nástupcom. Euzebíani ho však obvinili z hrozných zločinov. Avšak on sa majstrovsky obhájil na sneme v Týre. Keď však videl, že je proti nemu umelo vytváraná nálada, tajne odcestoval do Carihradu, aby sa obhájil i pred cisárom. Týrsky snem však odsúdil Atanážovho obhajcu, Marcela Ankýrského. Marcel totiž v dobrej snahe vyvrátiť ariánstvo upadol čiastočne do skutočného sebeliánizmu. Snažil sa zo svojho slovníka odstrániť filozofické pojmy a používal len biblické termíny. To ale spôsobilo, že jeho výroky o Svätej Trojici boli nejasné, čoho sa hneď chytili ariáni a obvinili ho z herézy sebeliánstva. Marcel bol po tomto zbavený biskupskej katedry.

Keď euzebíanom zlyhal pokus odstrániť Atanáža pomocou obžaloby zo zločinov, vymysleli si nové obvinenie, tentoraz z politickej zrady. Cisár, túžiaci mať už pokoj, uveril tejto verzii a Atanáža ako štváča, ktorý marí cisárovu mierovú politiku, poslal do vyhnanstva. Potom Konštantín Veľký nariadil, aby carihradský arcibiskup prijal Ária v hlavnom meste do cirkevného spoločenstva. Slávnosť sa však neuskutočnila. Ários pri slávnostnom sprievode zomrel, v čom veriaci videli prejav Božej prozreteľnosti, ktorá nedovolila heretikovi vojsť do Cirkvi.

Peter Bobak

SVÄTÁ TAJINA POKÁNIA

Sväté Písmo nás utvrdzuje v tom, že každému veriacemu človeku je potrebné pokánie, pretože nikto nie je oslobodený od hriechu. Pre tých, ktorí chcú urobiť ozajstné pokánie, sú v Písme príklady skutočného pokánia. Tým, ktorí by sa stránili pokánia, Christos adresuje slová: „*Ale ak nebudete činiť pokánie, všetci podobne zahyniete.*“ (Lk 13, 3) Prvotní kresťania pozerali na hriech ako na zlo, ktoré škodí všetkým kresťanom. Mali na pamäti to, že ak niekto z kresťanov konal zlo, trpelo celé Telo Christovo - Cirkev, lebo ako píše svätý apoštol Pavol: „*Keď trpí jeden úd, spolu trpia všetky údy.*“ (1 Kor 12, 26)

Aj my musíme mať na zreteli, že keď hrešíme, škodíme tým nielen samým sebe, ale aj celej Cirkvi. Čo sa týka pokánia a návratu z hriešneho života do života s Bohom a v cirkevnom spoločenstve, v prvotnej Cirkvi vyzeral ten proces pokánia úplne inak, ako vyzerá dnes. Pretože sa hriech týkal celej Cirkvi, kajúcnik sa musel z neho vyznať pred celým cirkevným spoločenstvom s prosbou o opätovné prijatie do Cirkvi, do Tela Christovho. Verejné pokánie sa teda v prvotnej Cirkvi konalo pred biskupom a vyžadovalo sa od tých členov, ktorí spáchali ťažké hriechy, lebo ponížili dôstojnosť celej miestnej Cirkvi a medzi členov Cirkvi vniesli pochybnosť. Príklad verejného pokánia je známy už od doby svätých apoštolov. Svätý apoštol Pavol rozkázal korintského hriešnika vylúčiť z Cirkvi. Po učinení pokánia ho prijal naspäť do cirkevného spoločenstva.

V prvotnej Cirkvi hriešnikov oddeľovali od verných. Nedovoľovali im zúčastňovať sa na Eucharistii a na večeri lásky (agapé). Kajúcnici sa museli veľmi prísne postiť, aby oslabili túžby po hriechu. Doba verejného pokánia bola stanovená rôzne podľa okolností, ktoré človeka viedli k hriechu. Keď uplynuli dni verejného pokánia, kajúcnik sa stal plnoprávnym členom Cirkvi. Obyčajne sa to stávalo v strastnom týždni. Prijatie do Cirkvi sa konalo buď na Zelený štvrtok alebo na Veľký piatok, a to slávnostným spôsobom. Biskup na hriešnikov kládol ruky a modlil sa za nich, aby im boli odpustené hriechy a aby boli naspäť pričlenení k Cirkvi. Potom celé kresťanské spoločenstvo konalo Eucharistiu, počas ktorej sa všetci zúčastňovali na prijímaní.

Len správne pochopenie svätej tajiny pokánia môže priviesť kresťanov ku skutočnej duchovnej obrode. Svätá tajina pokánia je nanajvýš osobnou záležitosťou každého kresťana a Cirkve, hoci by i chcela, nemôže ju nikomu „nadiktovať.“ Človek sám sa musí rozhodnúť pre ozajstné pokánie. V tejto otázke je dôležitý odkaz nášho Spasiteľa Isusa Christa, ktorý počas svojej misijnej činnosti nikoho nenútil k pokániu. Christos však vyzýval k pokániu slovami: „*Čiňte pokánie, lebo sa priblížilo Kráľovstvo nebeské.*“ (Mt 4, 17) Na druhej strane Christos prijal každého, kto chcel urobiť ozajstné pokánie a začať nový život podľa Neho. Zo Svätého Písma vieme, že Christos neopovrhol ani ženou hriešnicou, ktorú k nemu priviedli Židia v očakávaní, že aj On ju odsúdi. Christos však prijal jej pokánie a odpustil jej hriechy.

Život Cirkvi je neustálym pokáním. Preto nie je možné predstaviť si čas, kedy by pokánie nebolo pre kresťanov potrebné alebo zbytočné. Všeobecne v dogmatických pravoslávnej Cirkvi je svätá tajina pokánia definovaná ako mocný liek proti každému hriechu a každej duchovnej smrti. V súčasnej teológii sa svätá tajina pokánia posudzuje ako samostatná a oddelená svätá tajina, ktorej podstata spočíva v odpustení hriechov mocou, ktorú Christos udelil kňazom. Prvotný a základný zmysel pokánia spočíva v prinavratení sa kajúcnika do blahodatného života v Christu, vo Svätom Duchu, ktorý stratil následkom hriechu a do ktorého sa túži opäť vrátiť. Podľa Isusa Christa do života, ktorý sme získali vďaka prijatiu svätej tajiny krstu a ktorý sme stratili v dôsledku spáchania hriechu, sa môžeme vrátiť jedine cez svätú tajinu pokánia.

Uvedomiť si pocit odlúčenia od Boha, od radosti života s Ním, od skutočného života, ktorý nám daroval Boh, je prvým predpokladom skutočného pochopenia významu a zmyslu svätej tajiny pokánia. Nie je ťažké pri svätej tajine pokánia vypočítať hriechy, priznať sa pred kňazom, že som nedodržiaval pôst alebo že som sa nemodlil ráno a večer. Úplne iné však je uvedomiť si, že som stratil a pošpinil svoju duchovnú krásu, získanú pri svätej tajine krstu, že som ďaleko od svojho skutočného „domu,“ od svojho ozajstného života a že to, čo je drahocenné a čisté, je vzdialené v mojom živote. Len vtedy, keď sa hriešnik cíti cudzí vo „svete,“ môžeme hovoriť o skutočnom pokáaní. Človek musí byť presvedčený, že skutočný dôstojný život je iba život v Christu. Všetko toto človek stratil nielen tým, že spáchal hriechy a dopustil sa priestupkov, ale predovšetkým tým, že stratil lásku k Bohu, že pred domom Otca nebeského dal prednosť inému, že si zamiloval iný život než život v Bohu. Cirkve je povinná každému hriešnikovi pripomenúť, čo zanechal a stratil, a že jeho hriešny stav je totožný so stavom Adama vyhnaného z raja po páde. Jedinou modlitbou, ktorou sa končila svätá tajina pokánia, bola modlitba o zmierení a zjednotení sa hriešnika so svätou Cirkvou. Kňaz je iba svedkom pokánia, kedy sa človek opäť zmieruje v Christovi s Cirkvou tým, že zavrhuje hriech. Cirkve ako Telo Christovo je realitou tohto odpustenia. Snažme sa aj my, aby sme náš život smerovali tým správnym smerom a aby sme sa vedeli na našu cestu k spásu, aj keď z nej zídeme, opäť navrátiť.

Mgr. Daniel Havaj

SPOVEĎ, POKÁNIE Porfirij Kavso-kalyvita

Otec Porfirij hovoril:

„Naše srdce má byť naplnené láskou, Božou láskou. Ona dáva človeku silu a blahodať. Hneď po láske prichádza poznanie.“

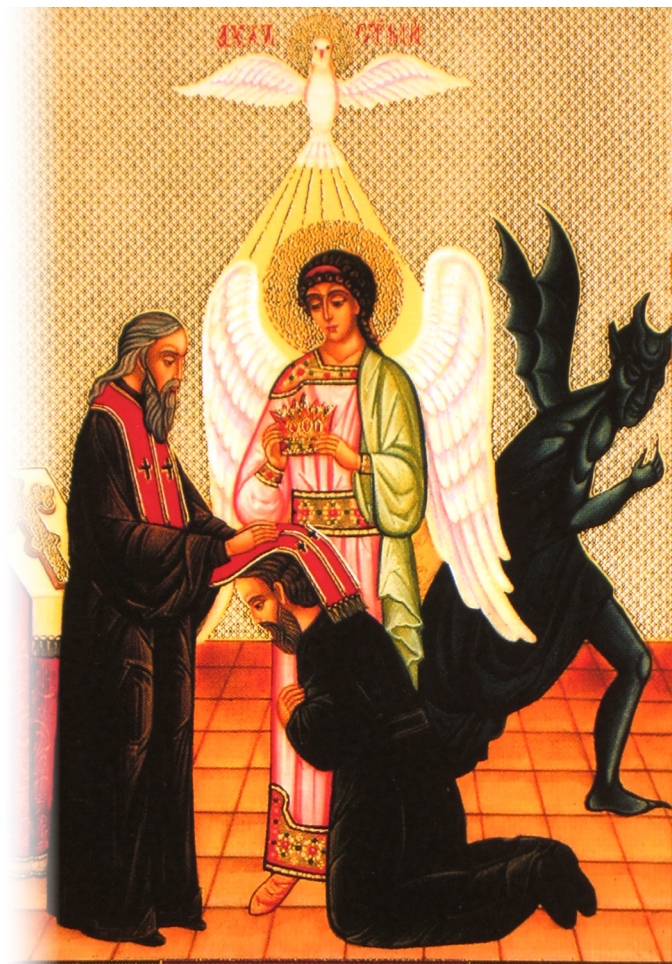
„Spoved' je jedna z ciest, po ktorej kráča človek k Bohu. Je to dar lásky Božej človeku. Nikto a nič nemôže odobrať od človeka túto lásku.“

Pri otcovi Porfirijovi som cítil úžasnú slobodu. Nikoho nenútil. Prial si, aby všetci tí, ktorí k nemu prichádzali, konali rovnako dobrovoľne ako aj on. Starec vždy hovoril kňazom, že keď ako duchovníci dávajú rady tým, ktorí k nim prichádzajú na spoved', musia vždy rešpektovať ich slobodu. Otec Porfirij vždy zdôrazňoval, že kresťanstvo je sloboda.

Veľmi často starec uvádzal prípad zo života Spasiteľa, keď boli mnohí po-

horšení z Jeho slov. Ľudia začali opúšťať Christa, takže s ním zostali iba samotní učeníci. Vtedy im Hospod' povedal, že ak Ho chcú opustiť, nebráni im v tom. (Jn 6, 35-67) Toto sa presne píše v Evanjeliu: *„Vtedy mnohí z Jeho učeníkov odišli preč a viac s Ním nechodili. Tu povedal Isus Dvanástim: Či snáď aj vy chcete odísť?“* (Jn 6, 66-67)

Otec Porfirij prijímal a ľúbil človeka takého, aký bol. Pri ňom sa pociťovanie aj toho najväčšieho hriechu stávalo iným. Pochybovanie a váhanie mizli a brali so sebou aj pocit zúfalstva a beznádeje. Človek iba ľutoval, že vykonal ten určitý hriech, že porušil Božie prikázanie. Starec mu nedovolil, aby prepadol zúfalstvu zo svojho pádu. Zároveň mu pomáhal zobrať si ponaučenie zo svojej skúsenosti, aby ho mohol použiť ako "predmostie" pre nový "boj", pre nové víťazstvá. A vtedy otec Porfirij ukazoval človeku ešte väčšiu lásku,

ešte väčšiu podporu. Bral ho za ruku a začínal učiť, ako treba ísť Božou cestou. „*Keď opäť vchádza do spovednice nejaký človek, ja... pozerám naňho. Keď odchádza, odprevádzam ho modlitbou, posielam mu lásku, kým nevyjde za dvere a nevojde ďalší. Lepšie je bez slov odovzdať svoju lásku, než hovoriť nejaké slová.*”

Keď mal starec dvadsaťjeden rokov, bol vysvätený na kňaza. Keď mal dvadsaťtri, stal sa duchovníkom. Od tých čias, ako mi sám hovoril, nikdy nepozeral do očí tomu, kto k nemu prichádzal na spoveď, aby nepocíťoval akékoľvek nepohodlie. Iba mu venoval krátky pohľad, keď vchádzal do spovednice, a potom skláňal hlavu. A veľmi často, skôr než daný človek stihol na spovedi čokoľvek povedať, mu starec hovoril: „*Na tvojom papieriku je hriechom iba to, čo je pri čísle tri a päť. Všetko ostatné hriech nie je. A teda, najprv mi povedz niečo o tom, čo je tam napísané. A ak nám zvýši čas, porozprávame sa aj o ostatnom.*”

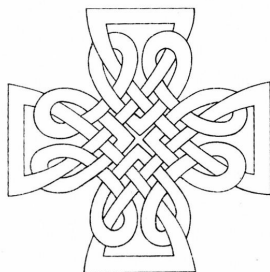
Mal som veľmi blízky vzťah so starcom a vedel som, akú namáhavú prácu robí. Veľmi často prijímal na spoveď ľudí od skorého rána do úplnej noci bez prestávok, takže za celý deň nemal v ústach ani omrvinku.

Podarilo sa nám byť spolu so starcom krátko, dá sa povedať, až úplne krátko. V tie ranné hodiny otec Porfirij prijímal a spovedal mnohých. Takže my, ktorí sme ho ľutovali, sme sa ohraničovali na to, že sme ho pozdravili a poprosili o jeho blahoslovenie. A počas toho, ako nám dával požehnanie, dával nám aj tri rady. A to bolo viac než dost, aby sme pochopili, čo to je za človek a kým sa my sami môžeme stať. Povedal nám: „*Deti moje, častejšie sa spovedajte, prijímajte a milujte ľudí.*” A viac nič. Či nepovedal týmito slovami všetko?

Keď bol otec Porfirij ešte mladý a zdravý, veľa spovedal a ako milosrdný otec odpúšťal ľuďom všetko, čokoľvek by mu povedali. Iba na konci spovede kládol otázku: „*Nie si na niekoho nahnevaný?*” A ak mu človek hovoril, že sa na nikoho nehnevá, starec sa k nemu správal s veľkou láskou. Ale ak mu niekto hovoril, že má zlé vzťahy s bratom alebo s nevestou, alebo ešte s niekým, otec Porfirij mu začal rozprávať o tajine odpustenia a o milosti k blížnemu. Ved' jeho priestupok, hoc by vyzeral akokoľvek veľký, je v skutočnosti v porovnaní s našimi vlastnými hriechmi pred Bohom celkom malý. Avšak, nepozerajú na to, Boh, prijímajúc naše veľkodušné správanie k človeku, odpúšťa aj nám naše vlastné nespočetné hriechy. Bude veľkým bláznovstvom, ak sa človek dostane do večného zatratenia kvôli tomu, že nechce zanechať svoju nevraživosť a nenávisť k takému istému blížnemu, plnému mnohých vášní, ako je on sám.

(pokračovanie)

**preložila
Jana Kapraľová**

Zdroj: „Porfirij Kavsokalyvit: Cvjetoslov sovetov“ (dostupné na predanie.ru)

Foto: wikipedia.org

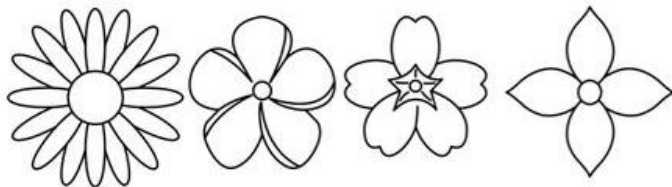
OVEČKA

Podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi

Milé deti! Je tu júlové a prázdninové vydanie Ovečky. Verím, že každý z vás sa na prázdniny určite tešil a čakajú vás zážitky s rodinou, výlety, tábory a v neposlednom rade púte.

V tomto čísle sa budeme venovať ďalšiemu podobenstvu, a to o farizejovi a mýtnikovi:

Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.“ Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ Hovorím vám tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený.

Po prečítaní podobnenstva sme si mohli všimnúť dvoch mužov, ktorí vošli do chrámu a začali sa modliť. Farizej, ktorý sa povýšil a pohrdol pokorným mýtnikom, nie je pre nás dobrým príkladom, lebo v modlitbe k Bohu sa nekajal za svoje hriechy ani nechválil Boha, no poukázal na seba a svoj blahobyt. Mýtnik však povedal len jednu vetu, ktorá sa zapáčila Bohu, lebo priznal svoj hriech a uvedomil si, že nie je ani hodný stáť v chráme.

Drahé deti, Boh vidí naše hriechy rovnako ako aj naše dobré skutky. Nemusíme mu hovoriť o tom, čo všetko sme dobre urobili, ale čo dobré sme mohli učiť, ale sme neučinili pre svojich kamarátov aj neznámych. Priznajme si pred Bohom svoju hriešnosť a On prijme našu modlitbu.

Nájdí aspoň 8 rozdielov medzi obrázkami:

V mesiaci júl slávime viacero prázdnikov. Jeden z nich je aj **Položenije rizy Presvjatoj Bohorodicy v Blacherne**. Tento prázdnik pripadá na ..... júla. Máme na Slovensku cerkov Položenija rizy Presvjatoj Bohorodicy? Ak áno, kde sa nachádza?

Vaše súťažné odpovede nám posielajte
do 7 pracovných dní na adresu:
sutaz.ovecka@gmail.com
Veronika Skysľaková

AKO ZUŠLACHŤOVAŤ CIRKEV

Svätý Paisij zo svätej hory Atos:

„Ak chcete pomôcť Cirkvi, je lepšie pokúsiť sa napraviť seba, než sa snažiť napraviť druhých. Ak sa Vám podarí napraviť seba, jedna malá časť Cirkvi je okamžite opravená. Prirodzene, keby všetci robili to isté, telo Cirkvi by bolo v dobrom zdraví. Dnes sa však ľudia zaoberajú čímkoľvek iným ako sami sebou. Viete, súdiť druhých je jednoduché, zatiaľ čo práca na sebe si vyžaduje úsilie.

Ak pracujeme na tom, aby sme sa napravili a sústredenejšie sa pozeráme skôr na našu „vnútornú“ činnosť než na vonkajšiu, dávajúc prednosť pomoci od Boha, môžeme byť na oplátku väčšou a pozitívnejšou pomocou pre druhých. Dosiahneme tiež vnútorný pokoj, ktorý potichu pomôže dušiam ľudí, s ktorými sa stretávame, pretože duchovný pokoj odráža cnosť duše a premieňa duše naokolo.

Keď sa niekto venuje vonkajšej činnosti predtým, ako vylepší svoj duchovný vnútorný stav, môže duchovne bojovať, ale bude plný obáv, úzkosti, nedostatku dôvery v Boha a častej straty pokoja. Ak sa nezlepší, nemôže povedať, že jeho záujem o spoločné dobro je čistý. Keď je oslobodený od starého ja a všetkých svetských vecí, potom dostane Božiu milosť a bude nielen v pokoji sám so sebou, ale bude tiež schopný priniesť pokoj všetkým ostatným.“

Tatiana Vasiliou

Zdroj a zdroj foto: facebook

PUTOVANIE ZA BLAHODATNÝM OHŇOM

Schádzanie Blahodatného ohňa na Veľkú Sobotu v chráme Christovho Vzkriesenia v Jeruzaleme je výsledkom bezprostredného Božského nepostihnuteľného pôsobenia. Hospod' Boh požehnáva každý rok, už skoro dvetisíc rokov, aby oheň schádzal na mieste Jeho utrpení a pozemskej smrti. Tento Boží zázrak možno pozorovať len v predvečer pravoslávnej Paschy podľa juliánskeho kalendára a iba na základe modlitieb jeruzalemského pravoslávneho patriarchu. Od roku 2014 sa už tradične skupina nadšencov a dobrovoľníkov zo Slovenska vydáva na cestu do rumunského mesta Satu Mare, aby prevzali Blahodatný oheň, priviezli a odovzdali ho do našich chrámov. Túto púť blahoslovili Jeho Blaženosť Rastislav, arcibiskup prešovský, metropolita českých krajín a Slovenska a Jeho Vysokopreosvietenosť Juraj, arcibiskup michalovsko-košický.

„O Blahodatnom ohni som sa dozvedel z rozprávania nebohého otca Petra Cupe-
ra. Vyhľadával som si o ňom ďalšie informácie a sledoval videá. Otec Štefan Šak raz dokonca priniesol film o schádzaní Blahodatného ohňa, ktorý sme s oduševne-

ním sledovali. V roku 2012 som sa zoznámil s otcom Jánom Rusínom a začali sme plánovať našu prvú púť. Otec Ján vybavil potrebné úradné formality, a tak sme sa mohli vydať na

našu prvú cestu autom so spolubratmi v Christu Mariánom Kasardom a Milanom Pašňom. Prvé naše cesty boli nesmelé, lebo sme vlastne nevedeli ako „oheň“ bezpečne prenášať, aby nám nezhasol. Postupne sme sa naučili, aké kahance použiť a ako ich správne ukotviť v aute. Mnohí ľudia u nás o Blahodatnom ohni nevedeli a tiež spochybňovali tento zázrak. Vyskytli sa rôzne prekážky. No zažili sme veľa krásnych chvíľ, keď nám ľudia so slzami v očiach ďakovali za túto veľkú svätýňu. Asi v 5. roku nášho putovania, keď sme sa vracali z púte a smerovali sme nad ráno z Trebišova smerom

na Stropkov, vybehol nám na cestu diviak. Keď sme v tom momente prudko zabrzdili, doslova o centimetre sme ho minuli. Boli sme skoro všetci na prednom skle, no Blahodatný oheň bol zázračne uchránený.

Zázrak schádzania Blahodatného ohňa sa tento rok udial v sobotu 4. mája 2024 o 13.15 hod. nášho času. Zo Slovenska sme vyrážali autami o 14.30 hod. Tento rok sme mali zabezpečené dve slovenské výpravy, pričom prvú tvorili: otec Ján Rusín s vnukom Petrom, brat Ján Dovičák so synom Samuelom, bratia Marián Kasarda, Matúš Rošič, Pavol Šomšák, Rastislav Kunderát. Sestra Danka Čokinová s manželom, Peter Eliáš a Štefan Izák z Košíc išli vlastným autom. Druhú slovenskú výpravu zo smeru Bratislava tvorili bratia Pavol, Vasilij a Michal, ktorí ho ďalej prenášali a odovzdávali do Prahy našim českým bratom.

Blahodatný oheň sa po jeho zidení prepravuje špeciálnymi súkromnými lietadlami z Izraela do rôznych kútov sveta. Po prílete lietadla na letisko v Satu Mare prvý, kto prijíma do rúk Blahodatný oheň, je rumunský vladyka Timotej, biskup Satumarský. Hneď za ním sme mali tú česť prijať ho ako delegácia zo Slovenska. Vladyka nás milo prijal a my sme mu venovali od nás darčekový koš. Príchod na Slovensko realizujeme v Slovenskom Novom Meste, kde na hranici otec igumen Serafim preberá od nás Blahodatný oheň už niekoľko rokov. V Trebišove pri pravoslávnom chráme je centrálny uzol, kde prichádzajú dobrovoľníci na autách z Košíc, Popradu a Prešova. Do Sniny, Michaloviec, Humenného a Strážskeho tohto roku viezla oheň sestra Danka. Z týchto centrálnych miest je ďalej Blahodatný oheň roznášaný dobrovoľníkmi do príslušných pravoslávnych farností.“ (Ján Dovičák)

„Christos Voskrese! Už pár rokov putujem po Blahodatný oheň do Rumunska, inokedy len do nášho Trebišova. Ako Hospod' Boh dá, taká je moja púť. Tohtoročná ma zaviedla až do Rumunska. Vždy sa veľmi teším na túto akciu a so všetkými pútnikmi sa takto rada stretnem. Sú nimi Matúš Rošič či pán Ján Dovičák a spol. Ale čo je pre mňa najdôležitejšie, že ho môžem roznieť do našich cerkvi, kde mu patrí osobitné miesto. No a potom si ho ľudia odnesú do svojich príbytkov. To najviac poteší moju dušu i srdiečko, kedy aj napriek môjmu hendikepu môžem byť súčasťou tejto krásnej púte.“ (Dana Čokinová, študentka PBF)

„Volám sa Peter. Som z Košíc a som rímskokatolík. S rodinou Rusínovou sa poznám niekoľko rokov, navštevujeme sa a s otcom Jánom preberáme rôzne historické a náboženské témy, za čo som nesmierne vďačný. Keď som bol pred časom oslovený, či sa nechcem zúčastniť púte do Satu Mare, chvíľu som váhal, no napokon som sa rozhodol, že pôjdem. Hlavný stan a štart pútnikov bol v obci Sedliská v dome otca Rusína. Počas čakania na schádzanie Blahodatného ohňa v Jeruzaleme som získal ďalšie vzácne informácie a spoznal nových ľudí. Pred púťou sme v kapličke otca Jána odslúžili modlbu, a tak získali požehnanie na púť. Cesta do Rumunska prebehla super (skvelí ľudia, počasie, celková atmosféra). Bol som bezprostredne prítomný na zázraku, ktorý sa deje každý rok, o ktorom som v minulosti nevedel, i keď už mám 60 rokov. Musím povedať, že tá radosť a oduševnenie boli nádherné. Ďalšie dni som rodine a známym rozprával o tejto krásnej udalosti. Veľké ďakujem patrí všetkým, ktorí to zorganizovali a prijali ma medzi seba. Verím, že v budúcnosti absolvujeme veľa ďalších priateľských stretnutí a ciest.“ (Peter Eliáš)

„Pochádzam z Bratislavy a na distribúciu Blahodatného ohňa sa zúčastňujem od roku 2019. V roku 2020 v čase „Covidu“ sme sa v našej firme dohadovali, kto by bol s nami ochotný vydať sa na cestu po Blahodatný oheň. Pochopiteľne, nikto vtedy nechcel ísť. Výjazdy boli všade uzavreté, na ceste striehli policajné hliadky. Nakoniec sa podujal podstúpiť túto cestu s nami náš zamestnanec Juraj z Bratislavy. Cestou sme

prečítali Akafist svätému Nikolajovi Čudotvorcovi. Keď nás zastavili v rámci kontroly na ceste, pozreli na nás a pokojne nás nechali prejsť. Hraničný prechod na Vyšné Nemecské bol uzavretý, no na naše veľké prekvapenie ukrajinskí colníci priniesli slovenským colníkom pre nás Blahodatný oheň, ktorý nám osobne odovzdali. Cestou nám ani jedna sviečka nezhasla. Keď som došiel domov, pod ikonu Isusa Christa som umiestnil lampádu s Blahodatným ohňom a v tom som uzel žiaru v podobe čistého bieleho Svetla. Bolo to tak dojmavé, že sa Vám chce pri tom plakať. Je to veľké Božie čudo (zázrak). Blahodatný oheň držíme tradične u nás doma počas celého roka. Keď sme ho tento rok doniesli do chrámu svätého Nikolaja v Bratislave, po našom odchode uzrela naša veriaca Zuzka pri ikone svätého Nikolaja na lampáde asi 10 cm veľký plameň, čo zdokumentovala vo svojom videu. Pre mňa je to veľká radosť a česť spolupracovať v rámci Slovenska na prínose Blahodatného ohňa a môcť tak vďaka spoločnej synergii presvietiť celé Slovensko a presunúť ho ďalej do Česka. Tam ho odovzdávame bratovi Alexandrovi Rimarchukovi, ktorý ho ďalej s láskou roznáša do mnohých ďalších farností v Českej republike.“ (PhDr. Pavol Pavlovič)

V mene všetkých našich veriacich vyslovujeme srdečné poďakovanie našim drahým Vladykom, otcovi Jánovi Rusinovi, blahočestivým organizátorom a dobrovoľníkom, že vďaka ich láske a úsiliu pre náš pravoslávny národ sa môžeme spoločne radosť z veľkej Božej Blahodate. Osobitná vďaka patrí iniciátorom tradície nosenia Blahodatného ohňa z Rumunska a to bratom Jánovi, Mariánovi a Milanovi, ktorých môžeme nazvať, že sú živé kamene stavby pravoslávnej Cirkvi na Slovensku. Na mnohá i blahaja lita všetkým!

Spracovala Eva Kahancová

Foto: archív účastníkov

ROZHOVOR S MATUŠKOU NATÁLIU SPIŠÁKOVU

1. MATUŠKA NATÁLIA, AKO SI SPOMÍNAŠ NA SVOJE DETSTVO A ŠTÚDIUM? KTO A ČO ŤA OVPLYVNILI NA TVOJEJ DUCHOVNEJ CESTE?

Narodila som sa v kresťanskej pravoslávnej rodine. Nakoľko si spomínam, k viere ma viedla najmä moja babička. Učila ma modlitby a cez prázdniny sme chodievali do chrámu, kde som ako dieťa obdivovala nádheru ikonopisectva.

Rodičia ma prihlásili na pravoslávne náboženstvo, ktoré učila Eva Kišiková. Napriek tomu, že sa vyučovalo v poobedňajších hodinách a bolo potrebné ísť na opačný koniec sídliska, tešila som sa, lebo to bolo naše-pravoslávne. Vďaka Evke som začala chodiť aj na mládež, kde som neskôr spoznala svojho budúceho manžela, vtedy ešte bohoslovca Matúša. Roky v mládeži boli plné radosti a priateľstva. Spievali sme v zbore, organizovali rôzne akcie, chodili na veseľné bdenia, boli to nezabudnuteľné chvíle.

2. MÁŠ HUDBNÝ TALENT. NAPÍSA LA SI MNOŽSTVO AUTORSKÝCH PIESNÍ. KDE BY SI ICH ČITATELIA ISTINY MOHLI VYPOČUŤ?

Keď som začala učiť deti náboženstvo na nedeľnej škole, zistila som, že sa nemám od čoho odraziť. Preto som zbierala materiály z cudzojazyčných pravoslávnych stránok, prekladala ich, a tak sa pripravovala na hodinu. Malé deti sa však učia hrou a piesňou, a práve to nám chýbalo. Slovenské pravoslávne piesne. Iná možnosť nebola, len si sadnúť a nejaké vymyslieť. Mala som šťastie, že mám skončenú ZUŠ-klavír, tak som ich mohla aj zhudobniť. Nie som žiadny profesionál, ale účel to splnilo. Moje piesne sa dajú vypočuť na stránke: <http://pravoslavie.eu/pravoslavie-piesne/>. Niektoré sú preložené z iných jazykov. Ak sa vám páčia, tak ich pokojne spievajte, ja budem len rada. :-)

3. V RÁMCI VAŠEJ PCO SA REALIZUJÚ NEDEĽNÉ ŠKOLY PRE DETI A MLÁDEŽ. AKO PREBIEHAJÚ?

Naše nedeľné školy sme začínali s jednou skupinkou detí v chráme, teraz sa už stretávame po nedeľnejšej liturgii v pastoračnom centre. Dospelí debatujú s kňazmi, zatiaľ čo naši katechéti majú na starosti deti. Tie delíme do troch skupín podľa veku (predškolský vek, prvý stupeň ZŠ a druhý stupeň ZŠ). Potom sa stretáva mládež.

4. AKO SA TI DARÍ SKLBIŤ RODINNÝ A DUCHOVNÝ ŽIVOT? AKO SA ŽIJE

V RODINE KŇAZA?

Rodinný a cirkevný život ide ruka v ruke, myslím, že sa ani nedajú od seba oddeliť. Naopak, neustále sa prelinajú. Aj keď nie sme v chráme, členovia mojej rodinky počujú cirkevný spev doma, lebo sa momentálne pripravujem na skúšky z byzantského spevu. Všade mám rozložené noty, počúvam nahrávky a spievam. Končím momentálne 3. ročník srbskej byzantskej školy svätého Jána Damaskina. Okrem toho študujem ikonopisectvo v ruskej ikonopiseckej škole, takže pigmenty, dosky, štetce, obrazy svätých majú tiež na očiach. Život v kňazskej rodine je podľa mňa veľmi pestrý a zaujímavý. Nie je kedy sa nudiť, ale je to tak asi v každej rodine. Čo sa týka výchovy, každý rodič robí maximum a snaží sa čo najlepšie vychovávať svoje deti. A keďže my ľudia sme omylní, spoľahnúť sa môžeme jedine na Boha. S Jeho pomocou všetko zvládneme.

5. SPOMÍNAŠ SI NA NEJAKÉ OSOBNOSTI, KTORÉ NAVŠTÍVILI VAŠU PCO? ČÍM ŤA ZAUJALI?

Keďže náš chrám je katedrálny, chodí sem veľa významných biskupov. A každé stretnutie s duchovným človekom nás obohacuje. Spomeniem len niektorých, s ktorými som sa mala možnosť stretnúť a poprosiť o požehnanie. Niektorí z nich nás už predišli do večnosti. Starec Timotej z Grécka, vладыka Amfilochij čiernohorský, vладыka Ilarion Alfejev, patriarcha srbský Porfírij a mnoho ďalších.

6. ČO BY SI RADA ODKÁZALA NAŠIM ČITATEĽOM?

Doba sa veľmi rýchlo mení a nástrahy, ktoré číhajú na dnešnú mládež, sú úplne iné, aké číhali na nás. V každom čase sa však môžeme povzbudiť slovami zo Svätého Písma: *Pán je moje svetlo a moja spása, koho sa mám báť? Pán je ochranca môjho života, pred kým sa mám strachovať?* (Žalm 27, 1)

Za rozhovor ďakuje m. Jana Gubová

MONASTIERE METEORA

Nedáľeko mesta Kalambaka, v blízkosti pohoria Pindos, z pláni gréckej Tesálie sa do výšky až 550 metrov dvíhajú obrovské skalné stĺpy zdobené krásnymi byzantskými monastiermi. Je to jedno z najslávnejších a najviac navštevovaných miest na gréckej pevnine, ktoré je zároveň aj najväčším archeologickým náleziskom Grécka a súčasťou UNESCO. Hovoríme samozrejme o dychberúcej Meteore.

Kde sa tu obrovské skaly vlastne vzali je dodnes veľkou otázkou - v gréckej mytológii o nich totiž nenájdete ani zmienku. Ich vznik nie je ľahké vysvetliť ani z geologického hľadiska. Nejde totiž o vulkanické vyvreniny, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať, ale o zmes pieskovca a zlepenca. Každá zo skál v sebe skrýva veľké množstvo jaskýň, dutín a puklín. A práve tie prilákali prvých zvedavých obyvateľov. Je dokázané, že obývané boli už v období pred viac ako 5000 rokmi. Prvý-

mi obyvateľmi, ktorí ich ale začali využívať po období neolitu, boli mnísi - pustovníci.

Jaskyne boli od 11. storočia dokonalým miestom, kde mohli mnísi nájsť pokoj a absolútnu izoláciu od okolitého sveta, aby sa mohli venovať svojim modlitbám. Spočiatku tu žili život v samote a stretávali sa iba v nedeľe a sviatky v malej kaplnke, ktorú si vystavali pri skale Dupian. V 14. storočí sa ale stále častejšie začali opakovať turecké útoky na Grécko a duchovní teda museli hľadať útočisko vyššie - na samom vrchole vysokánskych skál. Prvý kláštor, ktorý niesol pôvodné meno Metamorfosis (monastier Preobraženia Hospodňa), tu bol založený v roku 1340 mníchom Athanasiom. Jedna legenda hovorí, že mnícha vyniesol na vrchol skaly anjel, iná hovorí, že to bol práve orol. Tým, že bol monastier vystavaný až vo výške 534 metrov, pôsobil akoby sa vznášal vo vzduchu. Dostal teda nové meno - Megalon Meteoro (v preklade „veľký“ a „vznášajúci sa“). Tento názov sa uchytil a keď boli v priebehu 15. a 16. storočia vystavané ďalšie monastiere (celkovo ich vzniklo 24), bola celá oblasť pomenovaná Meteora.

Výstavba monastierov bola veľmi náročná. Stavebný materiál a všetko potrebné zariadenie však mnísi vynášali na chrbtoch pomocou nosných košov. Okrem toho používali aj kladku, pomocou ktorej vyťahovali stavebný materiál po stene skaly, na ktorej môžeme doteraz vidieť stopy po ťahu. Okolo vzniku monastierov sa tradujú rôzne legendy. Tie hovoria, že mnísi púšťali šarkany, ktoré niesli laná, z ktorých sa následne zhoto-

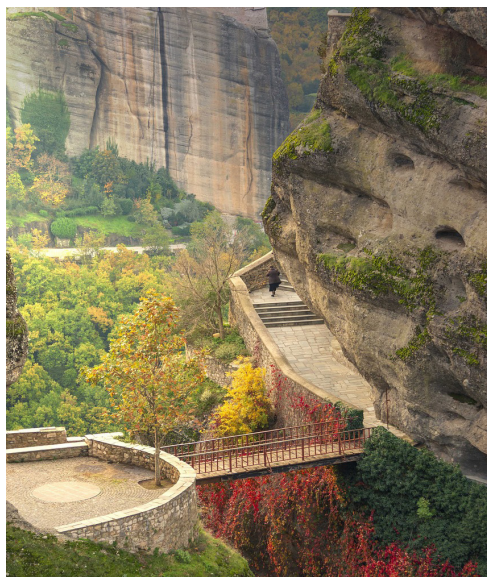
vovali rebríky. V tom období však Grécko obsadili Turci a monastiere mníchom slúžili ako izolácia od okolitého sveta. Oveľa neskôr aj v súvislosti s turistickým ruchom, boli postavené schodišťa a kamenné rebríky. Monastiere boli vyzdobené nádhernými ikonami, okrem iných i od Theofana Krétskeho, a zariadené drahocenným vyrezávaným nábytkom.

Úpadok monastierov začal od 18. storočia. Mnohí cirkevní hodnostári monastiere opustili a presídlili sa do mníšskej republiky Athos. V súčasnosti tu stojí šesť monastierov, ktoré je možné navštíviť: Varlaam, Rusanu, Metamorfoseos, monastier svätého Štefana (Agios Stefanos), svätého Nikolaja (Agios Nikolaos) a Najsvätejšej Trojice (Agia Trias). Trvalo obývaných mníchmi je dnes len päť monastierov. V každom monastieri žije okolo 10 mníchov alebo mníšok. Mnísi trávia svoje dni prácou (pestovaním rastlín, obrábaním pôdy, včelárstvom) a modlitbami. Ak kedysi niekto zhrešil, na dlhé týždne, ba dokonca i mesiace ho zamkli do tmavej skalnej dutiny. K monastierom

vedú schody vytesané do kameňa, mnísi si tu založili aj menšie záhrady a dažďová voda sa zberá do cisterien. Ďalšie dva monastiere sú využívané na modlitby. Monastiere sú zaujímavé nielen z architektonického hľadiska, ale pýšia sa aj mnohými vzácnymi a špecifickými pamiatkami: prastarými pergamenmi, farebnými freskami, ikonami, krížmi, kalichmi a inými liturgickými predmetmi. Dnes je Meteora obľúbeným cieľom turistických výletov. Súčasťou prehliadky s odborným výkladom sú najmä mužský monastier Varlaam a ženský Roussanu. Monastiere každoročne priťahujú státisíce návštevníkov aj napriek tomu, že výstup k nim nie je bezrizikový, veď turisti musia miestami prejsť po visutých mostoch vo výške 50 metrov. V roku 1988 boli monastiere Meteora zapísané na zoznam svetového dedičstva UNESCO.

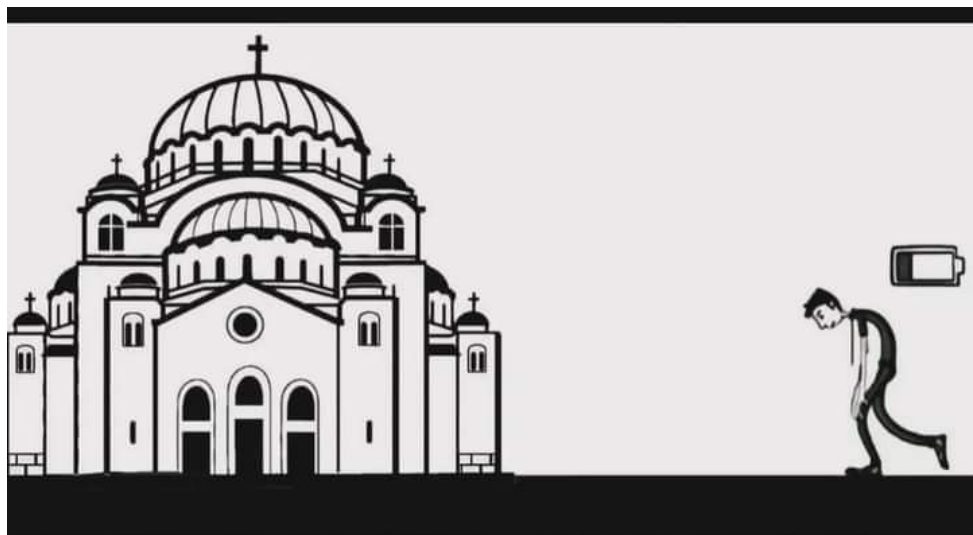
Nikola Kahancová

Zdroje: sk.wikipedia.org; bubo.sk; placemania.sk **Foto:** pixabay.com

DÔSTOJNÝ OTČE, MILOVANÍ BRATIA A SESTRY, SLÁVA ISUSU CHRISTU!

Každý jeden z nás veľmi rád stretáva svoju rodinu, kamarátov, po duchu blízkych ľudí a zhovára sa s nimi. Samozrejme, je to úplne prirodzené, pretože sme ľudia spoločenský. Tak sme boli stvorení a je to aj jedna zo všeobecných charakteristík. Zaujímavé rozhovory nás naplňajú, vyrozprávame sa, niečo zaujímavé dozvieme a vieme takto stráviť aj celé hodiny. No naša duša túži aj po iných rozhovoroch. Po rozhovoroch s Bohom. Keď je nám Boh blízky, hovoríme s ním tiež veľmi radi. Ako však môžeme my komunikovať s Bohom? Prostredníctvom modlitby. Prichádzame do chrámu alebo doma k ikonám... niekedy sa aj len v myslí zatúlame k Bohu a vtedy sa začína modlitba. Musíme však my chcieť prísť a byť prítomní. Prosíme, ďakujeme alebo len jednoducho vkladáme otázky nášho života do Božích rúk a najkrajšie na

tom je, že Boh nám odpovedá. Môžem povedať z vlastnej skúsenosti, že sa nestalo, aby Boh neodpovedal. Odpoveď prichádza vždy rôznymi spôsobmi – buď ju pocítíme alebo príde prostredníctvom iných ľudí či svätého Písma. Stáva sa však aj to, že sa nestane o čo prosíme, no človek rokmi pochopí, prečo. Existuje jeden veľmi pekný obrázok Christa a dieťaťa. Boh berie dieťaťu malého medvedíka a ono plače. Avšak to ešte nevie, že Boh má za chrbtom veľkého a berie mu malého, aby mu toho veľkého dal.

„*Bezo mňa nič nemôžete činiť,*“ píše sa v Evanjeliu podľa Jána. Poniectorí ľudia dokonca obhajujú absenciu modlitby takto: „*Moja práca je moja modlitba.*“ Avšak to vôbec nie je správne, pretože to, z čoho úplne vynecháme Boha, nemôže byť dobré a požehnané. Za istým rybárom raz prišiel muž a poprosil ho, aby ho previezol na druhú stranu rieky. Keď sa plavili, všimol si, že rybár má na jednom vesle vytesané slová „Modli sa,“ na druhom „Namáhaj sa.“ I vraví mu: „*Pracovať máme všetci, to chápem, ale načo sa vždy modliť?*“ Rybár ako odpoveď vytiahol z vody veslo s nápisom „Modli sa“ a vesloval iba jedným. Loď sa však začala točiť na jednom mieste a nenapredovala.

Ďalším dôvodom, prečo by sme sa mali modliť je, aby sme boli neustále s Bohom. Želáme si byť spasení? Byť s Bohom? To všetko musí začať prostredníctvom Eucharistie a modlitby už tu na zemi.

Existuje množstvo kratších aj dlhších modlitieb, ktoré nájdeme vo svojich modlitebníkoch. A môžeme sa dokonca modliť aj svojimi slovami. Ideálne je začínať aj končiť deň modlitbou. Stanovme si pravidlo: „*Kým sa nepomodlím, nepôjdem jesť. Kým sa nepomodlím, nepôjdem spať.*“ Nemôžeme sa vyhovárať, že sme zaneprázdnení, pretože postaviť sa na chvíľku pred modlitebný kútik, prežehnať sa a poprosiť Boha o pomoc a blahoslovenie na celý deň nie je až tak ťažké a zdĺhavé. Veľmi praktická je Isusova modlitba, ktorú môžeme vysloviť kedykoľvek. Či vstávame z postele, odchádzame do práce, alebo niekam cestujeme. Modlitba skutočne nie je časberúca, len my sa musíme rozhodnúť, že sa s Bohom zhovárať chceme.

Zvlášť potrebná je modlitba za našich zosnulých. Je to veľký prejav lásky a milosrdenstva. Zosnulí sa už modliť nedokážu, preto očakávajú našu modlitebnú pomoc. Ak my budeme milosrdní a budeme sa modliť, aj nám bude preukázané milosrdenstvo, ako sa vraví v blaženstvách.

Modliť sa skutočne nie je ľahké. Je to veľký Boží dar. Existuje slovná modlitba, modlitba mysle a modlitba srdca. Ak len jazyk vyslovuje slová, myseľ nevníma a srdce neprežíva, nie je to modlitba. Nikto z toho nič nemá, keď len pasívne sedíme v chráme alebo doma mechanicky vyslovujeme modlitby a nevnímame.

Milovaní bratia a sestry, prosme Boha, aby nás naučil skutočne sa modliť. Aby sme dokázali skrotiť naše myšlienky a upokojiť nespokojné srdce, lebo len tak sa nám môže podariť naučiť sa modliť. Všetko sa začína naším rozhodnutím a potom tvrdým bojom nad samými sebou. A v tomto boji prajem všetkým veľa Božej pomoci a síl.

Amiň. Christos posredi nas!

SVÄTÝ NOVOMUČENÍK GERASIMOS Z KARPENISI + 1812 (3. 7. / 16. 7.)

Svätý Gerasimos dostal po narodení meno George a vyrastal v dedine Megalochorio. V jedenástich rokoch odišiel do Konštantínopolu za prácou. Jedného dňa, keď niesol na hlave medený podnos s riadom plným jogurtu, George spadol a riad s jogurtom sa rozbil a rozsypal. V obave, čo by mu majiteľ urobil, sa s plačom po ceste rozhodol vrátiť do obchodu.

Kým sa však vrátil naspäť, z okna svojho domu ho uvidela moslimka. Vyšla za ním a ponúkla mu súcit, útechu a pomoc. Ako uznanie za pohostinnosť George súhlasil, že sa stane moslimom, a jej manžel mu tiež sľúbil, že si ho adoptuje a dokonca mu dovolí navštíviť svoj dom, kedykoľvek si to bude priať. George zostal v moslimskej domácnosti dva roky, pokým ho nezačal moslim podozrievať z náklonnosti k jeho manželke. Po krátkom čase si George uvedomil svoj veľký hriech odpadnutia. Potom opustil Konštantínopol a vrátil sa do svojej rodnej dediny, kde zostal tri roky a verne navštevoval bohoslužby. Keď počul, že sa mních Gerasimos vracia na svätú horu, rozhodol sa, že ho bude sprevádzať. Na svätej hore išiel George do Skýtu svätého Panteleimona, kde pôsobil igumen Kyrillos, ktorý súhlasil, že sa stane jeho duchovným otcom. Učil, ako sa správne modliť, a načrtoval mu duchovnú disciplínu, ktorá zahŕňala čítanie knihy Nová martyrológia, ktorú napísal svätý Nikodém Hagiorita.

O rok neskôr George požiadal, aby sa stal mníchom, ale igumen si myslel, že je príliš skoro; musel trénovať aspoň dva, ak nie tri roky, kým sa mohol oficiálne stať mníchom. Keď to George

počul, rozplakal sa. V skutočnosti plakal každý deň celé tri mesiace. Igumen videl jeho horlivosť a súhlasil s tým, že možno naozaj prišiel ten čas. V druhom týždni Veľkého pôstu George prijal mníšsky postrih s menom Gerasimos. Tri dni po prijatí mníšstva požiadal Gerasimos igumena o povolenie stať sa mučeníkom. Toto povolenie však bolo odmietnuté ako predčasné. Gerasimos strávil nasledujúce tri roky putovaním po svätej hore, navštevovaním rôznych monastierov. Neskôr požiadal o povolenie navštíviť svoju matku a príbuzných. Ale namiesto toho, aby sa vrátil do rodnej dediny, vrátil sa do Konštantínopolu a odišiel do domu moslimského nevlastného otca. Vzhľadom na to, že uplynulo toľko času a zmenil sa jeho vzhľad, mal spočiatku ťažkosti s prijatím. Nakoniec ho k nemu odviekli a Gerasimos mu povedal:

„Vo svojej naivite a mladosti som prijal tvoje zákerné slová aj slová tvojej manželky a ty si zo mňa urobil moslima, keď som bol pravoslávny kresťan. Teraz som prišiel priznať pravdu. Vtedy som bol mladý a naivný, bol som oklamán, ale dospel som a dokážem rozlíšiť svetlo od tmy. Priznám sa, že som sa narodil ako pravoslávny kresťan a pravoslávny kresťan aj zomriem.“ Moslim bol ohromený jeho slovami, ale potlačil svoj hnev a začal mu lichotiť. Držal ho vo svojom dome tri dni a ponúkal mu bohatstvo a iné odmeny. Ale Gerasimos zostal pevný vo svojom príhlutí k pravoslávnej kresťanskej viere.

Keď videl jeho vytrvalosť, povedal mu: *„Chod' na iné miesto a ži, ale kým neo-*

pustíš mesto, hovor, že si moslim, aby tvoj život nebol v ohrození, lebo je mi ľúto tvojej mladosti a nechcem aby si zomrel, bol si môj syn.“ Na to Gerasimos odpovedal: „Ďakujem ti, že si mi dal život a že si mi dovolil žiť ako pravoslávny kresťan. Ale to, čo si mi povedal, hovoriť, že som moslim, kým neodídem z mesta, je nemožné. Naopak, stanem sa mestským hlásateľom a budem ohlasovať svoju vieru v Isusa Christa.“

Keď to moslim počul, odovzdal ho šejkovi, ale ani on nemohol urobiť nič, aby Gerasimos zmenil názor. Preto bol odovzdaný kazaskirovi, aby bol potrestaný. Gerasimos, ktorý stál pred ním, s odvahou priznal, že je pravoslávny kresťan, a nazval Mohameda falošným prorokom, spriatelom mýtov a hanobiteľom.

Po tom, čo to počuli moslimovia v súdnej sieni, boli pripravení ako krvilačné levy vrhnúť sa na Gerasimosa, ale zastavil ich kazaskir, ktorý nariadil zbiť ho bičmi. Ale on zostal pevný vo svojej viere v Isusa Christa, oslavoval Boha a kritizoval nevercov. Potom bol uvrhnutý do väzenia, kde mu na hrud' položili ťažké závažia. Takto zostal celé dni a potom ho ešte raz priviedli pred kazaskira, ktorý mu povedal: *„Spamätal si sa alebo tvrdošijne zostávaš vo viere Christovej?“*

Gerasimos odpovedal: *„Pozerám sa na tvoje tresty ako na radosť, lebo rozjasňujú moju dušu. Nikdy nezapriem svojho najsladšieho Isusa Christa, aj keď mi spôsobíš desaťtisíce úmrtí.“*

Keď to kazaskir počul, veľmi sa nahneval a okamžite odsúdil Gerasimosa na smrť. Ale aj na ceste k poprave moslimovia pokračovali vo svojich pokusoch prinútiť ho, aby sa vzdal viery v Isusa Christa a prijal moslimské náboženstvo. Keď Gerasimos prišiel na miesto popravy, schválne si klákol smerom na východ a povedal: *„Pamätaj na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“* Kat to videl a obrátil ho, ale on sa ešte raz otočil na východ. To kata tak rozhnevalo, že ho udel mečom a odtal mu hlavu od tela. Gerasimos bol teda umučený pre lásku Isusa Christa vo veku 25 rokov, 3. júla v roku 1812. Jeho telo si vzali pravoslávni kresťania, ktorí za neho zaplatili veľa peňazí. Bol pochovaný v monastieri na ostrove Proti. O tri roky neskôr boli jeho mošči, ako aj mošči igumena Kyrilla prenesené do monastiera Prousou. Odtiaľ boli v roku 1971 prenesené do majestátneho chrámu, ktorý nesie jeho meno.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: johnsanidopoulos.com

PRAVOSLÁVNI SVÄTÍ ŠKANDINÁVIE III. ČASŤ

V tomto čísle Istiny v našej rubrike nadväzujeme na článok z predchádzajúceho čísla. Tam sme si opísali históriu Pravoslávia v týchto častiach Európy. Budeme pokračovať rovnakou témou aj v júlovom čísle, kde Vám predstavíme ďalších významných svätých Škandinávie.

Táto časť bude konkrétne skúmať životy troch kráľovských svätcov severských krajín, ktorí predstavujú niektoré z najvýznamnejších osobností a najžiarivejšie príklady z celej dlhej a ctihodnej pravoslávnej histórie západnej Európy.

Svätý Olaf Švéd (nesmie sa zamieňať ani s kráľom Olafom Tryggvasonom, ani so svätým Olafom Haraldssonom z Nórska) bol prvým švédskym kráľom, ktorý prijal kresťanský krst. Ako taký je zlomovou postavou v histórii národa a jedným z duchovných prameňov jeho posvätného dedičstva. Je tiež známy ako Olaf Skötkonung. Svätý Olaf Švéd sa ukázal ako horlivý kresťan a zostal verný svojej novonadobudnutej viere po zvyšok svojho života. Túžil zbúrať veľkú pohanskú svätyňu v Uppsale, ale modloslužobníci boli stále príliš početní a mocní na to, aby splnil svoju chvályhodnú túžbu. Namiesto toho nevyhnutne zaujal menej donucovací prístup k obráteniu svojho ľudu. Naďalej však čelil ostrému pohanskému odporu voči jeho christianizačným snahám a nakoniec podstúpil mučenícku smrť v Štokholme v roku 1022.

Dcéra svätého Olafa, **svätá Anna Novgorodská**, je jednou z tých pozoruhodných osobností, ktoré spájajú pravoslávnu cirkev Západu s cirkvou na Východe a pripomínajú nám naše spoločné dedičstvo.

Svätá Anna dostala pri narodení meno Ingegerd. So svojím otcom a celým kráľovským dvorom sa obrátila a prijala krst z rúk svätého Sigfrida v Husaby (viď. májové číslo). Princezná Ingegerd (ktorá dostala v pravoslávnom krste meno Irina) sa v roku 1019 vydala za kráľa svätého Jaroslava Múdreho (†1054). Tým sa stala veľkokňažnou Kyjeva. Využívajúc svoje značné prirodzené dary a veľkú inteligenciu, hrala aktívnu a vplyvnú úlohu v správe záležitostí kráľovstva svojho manžela. Zohrala obzvlášť dôležitú úlohu pri pestovaní vzťahov so severnou Európou, jej vlastným rodným územím. Prijala tiež utečencov z Anglicka. Obdobie jej

vlády a vlády svätého Jaroslava bolo duchovným vrcholom v dejinách Kyjevskej Rusi. Okrem iných požehnaní sa začala veľká ruská monastierska tradícia príchodom svätého Antona, zakladateľa Kyjevopečerskej Lavry, zo svätej hory Atos. Bolo to tiež obdobie kultúrnych úspechov a politickej stability a konsolidácie. Samotná Irina bola vysoko vzdelaná a bola sčítaná v rôznych oblastiach vrátane škandinávskych ság svojej vlasti.

Veľká princezná Irina porodila desať detí, ktoré sa vyznačovali svätým životom. Jedným z nich bol knieža svätý Vladimír Novgorodský. Neskôr v živote Irina vstúpila do monastiera, kde prijala mníšstvo. V postrihu dostala meno Anna. Do večnosti odišla v rokoch 1050-1051 v katedrále svätej Sofie v Kyjeve.

V živote svätej Anny akoby v skratke vidíme univerzálny dosah našej Matky Cirkvi. Pravoslávna cirkev je a vždy bola neobmedzená, prekračujúc všetky národné a etnické hranice (bez toho, aby ich vymazala alebo zrušila). Svätá Anna Novgorodská to ukazuje vo svojom živote prakticky: švédska princezná, ktorá bola evanjelizovaná Angličanom a vydatá do ruskej kráľovskej rodiny, kde sa stala svätou. Boh je skutočne obdivuhodný vo svojich verných služobníkoch, ktorých je žiarivým príkladom.

Ďalším vynikajúcim svätým vládcom a jedným z najobľúbenejších zo všetkých severských svätých je nórsky kráľ **svätý Olaf Haraldsson**. Kráľ svätý Olaf je obzvlášť milovaný pre svoju mučenícku smrť na bojisku, keď bojoval za obranu kresťanskej viery a pre svoje úsilie zjednotiť nórsku krajinu. Svätý Olaf Haraldsson je považovaný za patróna celého Nórska.

Svätý Olaf prijal krst v Rouene v regióne Normandia v severozápadnom Francúzsku v roku 1010. O kresťanskej viere sa prvýkrát dozvedel v Anglicku. Po nástupe na trón svojho rodného Nórska sa energicky pokúsil vykoreniť zaryté pohanstvo krajiny a namiesto neho pevne zakoreniť kresťanskú zbožnosť. Za týmto účelom doviezol mnoho duchovných z Anglicka, Normandie a Nemecka. Pohanské chrámy a svätyne boli zbúrané a na ich mieste postavené chrámy, takže tie isté miesta, kde sa démonom dlho otrocky slúžilo v zlych a pro-

fánnych obradoch, zazneli hymnami pre pravého Boha. Intenzívny pohanský odpor voči jeho náboženskej politike ho nakoniec prinútil odísť do exilu. Svätý panovník strávil istý čas vo Švédsku a v Kyjevskej Rusi. Keď sa vrátil s armádou, aby sa pokúsil získať späť svoj trón, stretol sa so svojimi pohanskými protivníkmi v Stiklestade. Tam udatne bojoval, ale padol ako mučeník za evanjelizáciu a zjednotenie svojho ľudu. Jeho umierajúce slová boli: „Boh mi pomáhaj.“ Sväté ostatky kráľa Olafa zostali neporušené a diali sa pri nich zázraky. Jeho svätýňa v Trondheime sa tak stala pútnickým centrom. To zohralo významnú úlohu pri christianizácii nórskeho ľudu. Kráľ Olaf tak svojou smrťou splnil veľkú úlohu, ktorú počas svojho života nedokázal uskutočniť. Zohral tiež kľúčovú úlohu pri budovaní kresťanskej viery na Islande a Faerských ostrovoch. Úcta k nemu sa čoskoro rozšírila po celej Škandinávií. Dodnes je uctievaný v celom regióne ako jeden z jeho popredných nebeských patrónov a sú po ňom pomenované mnohé miesta.

Títo veľkí kráľovskí svätci severských krajín svojim mocným a nebojácnym svedectvom o Christovi preukazujú odvahu rovnú odvahe misionárov a mučeníkov. Navždy sú inšpiráciou pre všetkých veriacich ako odvážni nebeskí orodovníci za svoj ľud dodnes.

Súčasná situácia a záver

Dnes patria škandinávске národy medzi najviac sekularizované miesta na zemi. Dokonca aj podľa znepokojivo sekulárnych štandardov západnej Európy vo všeobecnosti vyniká Škandinávia ako obzvlášť nenáboženská. Zdá sa, že v súčasnosti to neveští nič dobré pre malú pravoslávnu prítomnosť v týchto krajinách, ani sa to nezdá byť zvlášť priaznivé pre prípadnú pravoslávnu reevanjelizáciu. Nanešťastie, momentálne len málo ľudí je nábožensky aktívnych v akomkoľvek zmysluplnom zmysle. Bez ohľadu na to, aké skľučujúce sa dnes môžu zdať vyhliadky Pravoslávia v Škandinávií, sotva to môže byť horšie ako situácia, ktorej čelil svätý Ansgar a neskôr svätý Sigfrid pred všetkými tými storočiami. Pri evanjelizácii týchto krajín sa vyžadovala veľká odvaha a vytrvalosť a Boh vzkriesil svätých, ktorí sa tejto výzve viac než vyrovnali. Skrze modlitby týchto veľkých svätcov - misionárov, mučeníkov, kráľov a kráľovien - a skrze trpezlivú a vytrvalú vernosť dnešných pravoslávnych veriacich v Škandinávií môže svetlo Pravoslávia opäť jasne žiariť nad týmito chladnými severnými krajinami.

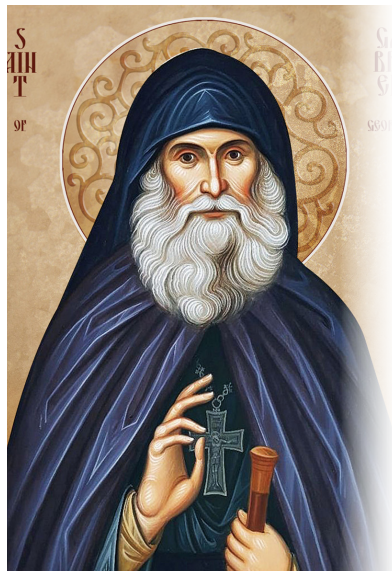
Tatiana Vasilou

Zdroje: Matthew Hartley, orthochristian.com/155394.html. **Foto:** orthochristian.com/155396.html, svots.edu/alumni-news/building-orthodoxy-desert-norway, prettywildworld.com/wp-content/uploads/2019/05/Things-to-do-in-Bergen-Featured.jpg

PRÍBEH O ZÁZRAČNOM UZDRAVENÍ VĎAKA POMOCI SVÄTEHO GABRIELA URGEDZEHU

Prinášame Vám príbeh o zázračnom uzdravení syna istej Eleny Gersadzeovej, o ktorý sa podelila nasledovne:

Vo februári 2010 môj malý syn počas vyučovania v škole stratil vedomie. Dieťa bolo urgentne prevezené do nemocnice. Keď som prišla do nemocnice a uvidela svojho malého chlapca vo vážnom stave, sama som stratila vedomie. Keď som sa prebrala a otvorila oči, videla som kňaza oblečeného v čiernom rúchu ako pomáha sestram. Zrazu sa na mňa pozrel a povedal: „Čakám ťa v Samtavre.“ V tom čase som, samozrejme, nerozumela, čo to bolo a nevenovala som tým slovám pozornosť. Uplynul nejaký čas a bola som oboznámená s výsledkami synových analýz a CT: mal zhubný nádor s metastázami na mozgu. Gruzínski lekári odmietli urobiť operáciu. Radili nám, aby sme všetko predali a išli sa liečiť do Nemecka alebo Izraela. Bola som pripravená všetko predat' a odísť do Nemecka, keď som zrazu na obrázku na jednotke intenzívnej starostlivosti uvidela muža, ktorý vtedy pomohol sestričkám.

Spýtala som sa, kto to je a počula som, že tento muž má zvláštne duchovné dary. Bol to starý muž, na hrobe ktorého sa udiali zázračné uzdravenia... Keď som sa opýtala, kde je hrob toho starého muža, povedali mi, že v centre Mtskhety v monastieri Samtavro! Samtavro... Pretože to je to slovo, ktoré potom vyslovil... Vzala som tam svojho syna a bola som ohromená tým, čo som videla: pri jeho hrobe bolo toľko ľudí...! Modlila som sa k starému mužovi, aby mi pomohol predat' svoj dom čím skôr a ísť do Nemecka na liečenie môjho syna. Na druhý deň chlapcovi prišlo zle, stratil vedomie a bol opäť prevezený do nemocnice. Trvala som na tom, aby mu znova urobili CT vyšetrenie a potom mi povedali, že choroba postupuje veľmi rýchlo. Lekári urobili druhú štúdiu. Zrazu ma hlavný lekár zavolať do svojej kancelárie a zmätene oznámil: „Elena, chceme vám urobiť radosť, ale nevieme, ako to vysvetliť: vaše dieťa je úplne zdravé, nemá žiadne metastázy v hlave a žiadny nádor! Dvakrát sme urobili CT mozgu a potom opätovnú kontrolu testov a nezistili nič život ohrozujúce napriek tomu, že výsledky predchádzajúcich vyšetrení boli úplne iné. Z lekárskeho hľadiska je toto úplne nevysvetliteľné.“ Ja som od radosti vykrikla a potom opäť stratila vedomie (ale už nie zo smútku). Vtedy som uvidela toho istého kňaza Gabriela, ktorý sa na mňa usmieval, žiaril a zároveň ma žehnal.

Tatiana Vasiliou

ZÚBKOVÁ VÍLA

Keď naša dcéra Margarétka, najstaršia z našich piatich detí, mala sedem rokov, našli sme na kúsku papiera, v ktorom bol zabalený drobný zúbok, odkaz napísaný s niekoľkými pravopisnými chybami: „milá zúpková víla, prosým ťa, nechaj mi tu svoj čarovný prútik. Mvožem ti pomáhať. Aj ja bi som chcela byť zúpková víla. Z láskou Margarétka.“

Keďže som si jasne uvedomovala, aké dôležité je správne viesť deti, využila som túto vzácnu príležitosť, aby som ju niečo naučila, a „zúbková víla“ nechala Margarétke tento odkaz:

„Milá Margarétka, dlho som pracovala, aby som sa stala dobrou zúbkovou vílou, a svoje poslanie mám naozaj rada. V tejto chvíli si príliš mladá na to, aby si mohla vykonávať túto prácu, a preto Ti nemôžem dať svoj čarovný prútik. Môžeš sa však začať pripravovať takto:

- 1) Každú prácu, ktorú dostaneš, rob čo najlepšie.
- 2) Správaj sa k iným tak, ako chceš, aby sa oni správali k Tebe.
- 3) Buď k iným dobrá a ochotná pomôcť.
- 4) Pozorne počúvaj, keď Ti niekto niečo hovorí.

Keď budeš väčšia a pripravená na toto poslanie, pohovoráme sa. Veľa šťastia Margarétka! Zúbková víla.“

Margarétka bola odpoveďou zúbkovej víly nadšená. Naučila sa jej správu naspamäť a dôsledne dodržiavala jej pokyny. Keď spromovala s červeným diplomom, získala miesto manažérky. V práci sa jej veľmi darilo a vo veku dvadsaťsedem rokov už viedla celý podnik.

Jedného dňa sme sa – Margarétka a ja – dostali v debate k téme jej úspechu. Povedala mi, že majiteľ podniku sa jej nedávno opýtal, čo ju v jej práci a postupe motivovalo. „A čo si mu povedala?“ opýtala som sa jej. Odvetila mi: „*Moji rodičia, učitelia, priatelia a samozrejme, zúbková víla!*“

Odkaz pod tanierom dospievajúcej dcéry: „*Zlatičko moje, viem že si nešťastná zo zlého výsledku na vysvedčení. Prosím Ťa, ne-tráp sa. Máš dobré známky zo všetkého, čo ja a Tvoj otec považujeme v živote za dôležité! Si slušná, zodpovedná a samostatná. Si nádherná ľudská bytosť. Všetko ostatné naozaj nie je dôležité.*

S láskou Tvoja mama.“

Darina Oleárová

Zdroj: FERRERO, Bruno. Topánky pod posteľou
(Malé príbehy pre potešenie duše)

STUDENÁ UHORKOVÁ POLIEVKA

Ingrediencie: 1 väčšia uhorka, 2 vegánske jogurty, 1 strúčik cesnaku, 2 PL strúhaných vlašských orechov, 1 PL oleja, soľ, 100 ml vody alebo kokosového mlieka

Postup: Uhorku nakrájame na malé kocky alebo plátky. Jogurt vymiešame s vodou alebo mliekom, pretlačeným cesnakom, mletými orechmi, olejom, nakoniec pridáme uhorku a soľ.

Do polievky môžeme pridať 2 PL nakrájaného kôpru, nakrájanú zeleninu (paradajky, papriku).

FIGOVÁ SALÁMA

Ingrediencie: 250 g sušených fig, 100 g orechov, 1 PL sušených pšeničných klíčkov, 1 PL sójových vločiek, 2 PL oleja, kokosová múčka na obalovanie

Postup: Klíčky a vločky chvíľu opražíme na oleji. Figy a ostatné suroviny pomelieme a vypracujeme tuhé cesto. Vyformujeme valček, obalíme ho v kokose a dáme vychladieť. Pred podávaním salámu mokrým nožom nakrájame na plátky.

Zuzana Sadilková

Foto: internet

† ИСТИНА

OBSAH

Báseň.....	3
Akcie BPM.....	4
Cirkevné dejiny.....	6
Liturgické okienko.....	8
Pravoslávna duchovnosť.....	10
Ovečka.....	12
Poučenia svätých.....	15
Putovanie za Blahodatným ohňom.....	16
Rozhovor.....	20
Monastiere.....	22
Študentské práce.....	24
Novodobí svätí.....	26
Pravoslávie vo svete.....	28
Zázrak.....	31
Na zamyslenie.....	32
Recepty.....	33

Obálka:

Otec Milan Petrisko - moleben na MDD

Strana 2:

Svätí Peter a Pavol

Strana 35:

Pozvánka na zájazd na Cyprus

Obálka:

Pozvánka na púť do Spišskej Novej Vsi

Dátum vydania: jún 2024

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Ročník XIX/2024. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: clanky.istina@gmail.com

web: <https://bpmorthodox.sk/istina/>
Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci. Cirkevne schválené.

Šéfredaktor: Tatiana Vasiliou - dočasne poverená funkciou

Redakčná rada: Ivana Bilá, Peter Bobak, Jana Gubová, Daniel Havaj, Eva Kahancová, Nikola Kahancová, Jana Kapraľová, Darina Oleárová, Zuzana Sadilková, Veronika Skysľáková, jerej Miloš Nikifor Surma, Juraj Varcha, Tatiana Vasiliou

Korektúra: Zuzana Sadilková

Grafická a technická úprava: Jaroslav Smoleň, jerej Miroslav Guba

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Objednávky na odber:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Redakcia časopisu ISTINA

Bayerova 8, 080 01 Prešov

E-mail: bpmslovensko@gmail.com

Cena za kus 0,60€. Ročný príspevok 7,20€ + poštovné na rok podľa počtu predplatných kusov (pre odberateľov zo Slovenska):

1 - 2 ks = 13 eur

3 - 10 ks = 16 eur

11 - 20 ks = 26 eur

21 - 40 ks = 36 eur

IBAN (Fio banka):

SK1983300000002502282852

S požehnaním blaženejšieho metropolitu Rastislava
Vás srdečne pozývame na 2. ročník
duchovno-poznávacieho leteckého zázajzdu

CYPRUS - OSTROV SVÄTÝCH

v dňoch 17.-24. októbra 2024

Cena:
690 eur
+ letenka

V cene je zahrnuté:

- 7 nocí v hoteli blízko mora a pláže
- polpenzia (raňajky a večere v hoteli)
- autobus so sprievodcom
- po monastieroch a svätyniach Cypru
- cestovné poistenie

KONTAKT: prot. Peter Soroka:
+421 940 600 501, sorokape@gmail.com

